

Evaluation of Children Playgrounds in Konya-Kulu District in Terms of Landscape Architecture[#]

Sertaç Güngör^{1,a,*}, Zeynep Oğuzhanoglu^{1,b}

¹Department of Landscape Architecture, Faculty of Agriculture, Selçuk University, 42031 Selçuklu/Konya, Turkey

*Corresponding author

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p>[#]This study was presented as an oral presentation at the 1st International Congress of the Turkish Journal of Agriculture - Food Science and Technology (Antalya, TURJAF 2019)</p> <p><i>Research Article</i></p> <p>Received : 03/12/2019 Accepted : 27/12/2019</p> <p><i>Keywords:</i> Children playgrounds The play Landscape design Konya Türkiye</p>	<p>The play, which has an important place in the development of children, starts with the family at home and continues with friends outside. Children's play areas have been created for children who need to play outdoors. In this area, children's can spend time with his family, friends and provide physical, mental and social development. In this study, it is tried to give information about the laws that protect the children's indispensable game and play rights, when children playgrounds in the district are opened to service and design criteria to be considered while creating these fields. For this purpose, children's playgrounds in Kulu district were examined and errors and deficiencies in the design of playgrounds were identified. 5 children playgrounds (Mevlana Park, Alpaslan Türkeş Park, Olof Palme Park, Göç Park, Huzur Park) in Kulu district were visited and evaluated according to design criteria. Parks; location, age groups, disabled access, security, flooring material, urban furniture, plant design studies were examined. It is seen that the parks are not designed properly in general, regular maintenance - repair works are not carried out and they do not provide the use of individuals of different ages. In order to eliminate these errors and deficiencies, some suggestions were made in the conclusion section of our research. Although the major task in the protection of children's playgrounds lies with local governments, educators, families, occupational groups interested in nature and children should ensure the protection of these areas. Although the primary role in the protection of children's playgrounds lies with local governments, educators, families, occupational groups interested in nature and children should support the protection of these areas.</p>

Türk Tarım – Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi, 7(sp3): 83-88, 2019

Konya İli Kulu İlçesindeki Çocuk Oyun Alanlarının Peyzaj Mimarlığı Meslek Disiplini Açısından Değerlendirilmesi

MAKALE BİLGİSİ	ÖZ
<p><i>Araştırma Makalesi</i></p> <p>Geliş : 03/12/2019 Kabul : 27/12/2019</p> <p><i>Anahtar Kelimeler:</i> Çocuk ve oyun Çocuk oyun alanı Peyzaj tasarım Konya Türkiye</p>	<p>Çocukların gelişiminde önemli bir yeri olan oyun, ev de ailesiyle başlar ve dışarıda arkadaşlarıyla devam eder. Dış mekânda oyun oynamaya ihtiyaç duyan çocuklar için çocuk oyun alanları oluşturulmuştur. Bu alanda, ailesiyle, arkadaşlarıyla zaman geçirebilmekte ve fiziksel, zihinsel, sosyal gelişimini sağlayabilmektedir. Bu çalışmada, çocukların vazgeçilmezi olan oyunun ve oyun haklarının hangi yasalarla korunduğu, ilçedeki çocuk oyun alanlarının ne zaman hizmete açıldıkları ve bu alanlar oluşturulurken dikkat edilmesi gereken tasarım kriterlerinin neler olduğu hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır. Hedeflenen bu amaç doğrultusunda, Kulu ilçesindeki çocuk oyun alanları incelenmiş, oyun alanlarının tasarımındaki hatalar ve eksiklikler tespit edilmiştir. Parkların; konum, yaş grupları, engelli erişimi, güvenliği, zemin döşeme malzemesi, donatı elemanları, bitkisel düzenleme çalışmalarına bakılmıştır. Parkların genel itibarıyla uygun şekilde tasarlanmadığı, düzenli bakım - onarım çalışmalarının yapılmadığı, farklı yaştaki bireylerin kullanımını sağlamadığı görülmüştür. Bu hatalara ve eksikliklerin giderilebilmesi için araştırmamızın sonuç bölümünde birtakım öneriler getirilmiştir. Çocuk oyun alanlarının korunmasındaki en büyük görev yerel yönetimlere düşse de eğitimciler, aileler, doğayla ilgilenen meslek grupları ve çocuklarda bu alanların korunmasına destek olmalıdır.</p>

^a sertac@selcuk.edu.tr

^b <https://orcid.org/0000-0003-2703-9557> | zoguzhanoglu91@gmail.com

^b <https://orcid.org/0000-0003-4537-1414>

Giriş

Genel bir tanımla oyun; rahatlama, fazla enerjinin atılması, uygulama yapma, isteklerin yerine getirilmesi, zevk alma ve bir öğrenme şeklidir. Çocukların öğrenme süreçleri, büyüme ve öğrenmeye karşı kendi içlerindeki itici güç ile yetişkinleri taklit etmelerinin birleşimidir. Oyun ve oyuncakların çocuğun fiziksel, motor, dil, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişim alanlarını destekleyici rolü vardır. İnanma, kendi kendini düzenleme, problem çözme, yaratıcı ve sosyal etkileşimi içeren oyun aktiviteleri çocuk gelişimini olumlu olarak etkilemektedir (Zengin ve Yayan 2017).

Çocuk oyun alanları, çocukların dış mekânda rahatlayıp, oyun ihtiyaçlarını karşıladıkları, fazla enerjilerini boşalttıkları, aynı zamanda sosyal ilişkilerini arttırdıkları, fizyolojik gelişimlerini sağladıkları, incelememuhakeme etme yeteneklerini geliştirdikleri, içinde çeşitli oyun elemanlarının bulunduğu ve oyun amacına yönelik olarak tasarlanmış açık alanlardır. Çocukların oyun oynama hakları uluslararası yasalar ile de güvence altına alınmış ve bu sözleşmeler Türkiye tarafından da kabul edilmiştir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 20 Kasım 1989 tarihinde onayladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi, ülkemizde 1995 senesinde 22184 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir (Duman ve Koçak, 2013).

UNICEF (UNESCO) ve IPA (International Play Association) oyun hakkı ve oyun alanları hakkını da kapsamak üzere çocuk haklarıyla ilgilenen uluslararası kuruluşlardır. 1959 yılında yayınlanan Çocuk Hakları Bildirgesinin 7. maddesinde: “Çocuğa eğitimde olduğu gibi, oyun oynamada da tam fırsat tanınmalıdır; toplum ve kamusal otorite bu hakkı yerine getirmeye çalışmalıdır.” denilmektedir. Aynı bildirge, 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler Kongresi tarafından yenilenerek, 31. maddesinde çocukların boş zaman geçirmeye, dinlenmeye, yaşlarına uygun olarak oyun oynamaya, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılmaya olan hakları vurgulanmıştır. Çocuğun boş zamanı, oyun ve oyun olanakları konusunda IPA tarafından toplantılar düzenlenerek kararlar üretilir. Bu kararlardan bazıları; 1964 yılında Zürih’de alınan “konut bölgelerinde yeterli oyun ve rekreasyon olanakları sağlamak için her ülkede yasal önlemler alınmalıdır” kararı; 1969 yılında Paris’te ve 1975 yılında Milan’da alınan “oyun ve çocuk gelişimi konuları mimarların, planlıların, peyzaj mimarlarının, eğitimcilerin, hastane personelinin kısacası meslek yaşamlarında çocukla temas eden her mesleğin eğitimine dahil edilmelidir” kararı, 1972 yılında Viyana’da alınan “hükümetler ve yerel yönetimler eğitime, yollar ve parklar inşa etmeye olduğu kadar çocuğun okul dışı yaşamının koşullarını hazırlamaya da ciddiyle eğilmelidir” kararıdır. Öte yandan 1977 yılında Dünya Çocuk Yılı nedeniyle açıklanan Çocuk Oyun Hakları Malta Deklarasyonu’nda, oyunun beslenme, sağlık, barınma ve eğitimin yanı sıra her çocuğun gelişim potansiyeli için yaşamsal önemi olduğu vurgulanmıştır (Yılmaz ve Bulut, 2002; Yönez, 2017).

Çocuk psikologlarının ve doktorlarının ortak kanısı, dış mekândan yoksun kapalı alanlarda oyun oynamanın çocukların zihinsel, fiziksel ve sosyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilediğidir. Bu nedenle Çocukları Şiddetten Koruma Ulusal Birliği (NNSPCC) gibi kuruluşlar yerel yönetimlere çocukların güven içinde oyun

oynayabilecekleri iyi tasarlanmış park alanları oluşturma çağrısında bulunmaktadır (Aksoy, 2013; Duman ve Koçak, 2013).

Kent merkezlerinde özellikle çocuklar beton yığınları arasındaki yaşantılarından az da olsa uzaklaştıracak, rahatlatılacak mekanlara ve mekânsal organizasyonlara ihtiyaç vardır. Çocukların kent yaşamına katılması, oyun faaliyetlerini gerçekleştirerek gelişmiş sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi için çocuk oyun alanlarının önemi yadsınamaz. Çocuk oyun alanları, yapılarla şekillenen şehir ortamında, çocukların doğayla buluştuğu, çeşitli elemanlarla onların fiziksel ve ruhsal ve fizyolojik yapısını geliştiren egzersizler yaptığı alanlardır. Çocuk oyun alanları sosyalleşmeye başlayan çocuğun, evinin dışında, kendini ait hissedebileceği, sahipleneceği ilk alanlardan biridir (Aksoy 2011).

Bu çalışmada; çocuk oyun alanlarının tarihçesi, planlama ve tasarım kriterleri hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır. Ayrıca Kulu ilçesindeki (Mevlana Parkı, Alpaslan Türkeş Parkı, Olof Palme Parkı, Göç Parkı, Huzur Parkı) parklar; konum, yapısal ve bitkisel elemanlar, güvenlik yönünden incelenmiş olup, yapılan tespitler doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

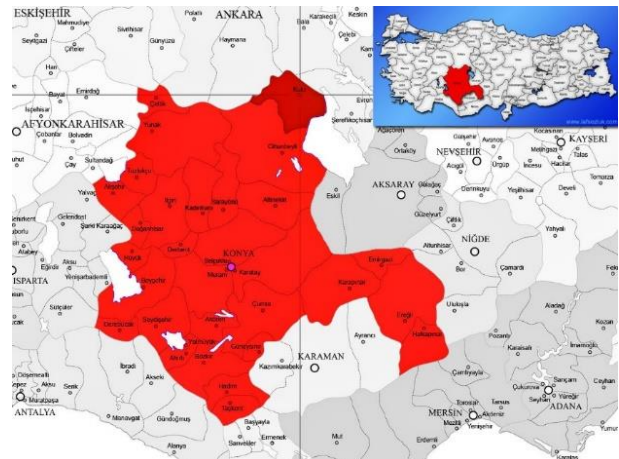
Materyal ve Yöntem

Çalışmanın ana materyalini, Kulu ilçesindeki Mevlana Parkı, Alpaslan Türkeş Parkı, Olof Palme Parkı, Göç Parkı, Huzur Parkı oluşturmaktadır, adı geçen parkların genel durumu yerinde tespit edilip fotoğraflanarak incelenerek elde edilen veriler oluşturmuştur.

Çalışmada izlenen yöntem ise iki aşamada gerçekleştirilmiştir.

İlk aşamada, literatür taraması yapılarak çocuk oyun alanlarının tarihçesi, planlama ve tasarım kriterleri hakkında bilgiler derlenmiştir.

İkinci aşamada Kulu ilçesinde mevcut en büyük parklar olan 5 adet park alanı yerinde gözlem metoduyla incelenerek, tasarımında yapılan hatalar ve eksiklikler tespit edilmiş, fotoğraflar çekilmiş ve elde edilen veriler değerlendirilerek hata ve eksikliklerin düzeltilmesine yönelik öneriler getirilmiştir.

Şekil 1 Konya ili Kulu ilçesi coğrafi konumu (Anonim 2019).

Figure 1 Geographic location of Kulu District

Bulgular

Çocuk Oyun Alanlarının Tarihçesi

Çocuk oyun alanları çocuklara kendilerini geliştirebilmeleri için güvenli mekanlar yaratmak, şehrin kalabalık ve tehlikeli sokaklarından korumak ve çocukların suç işleme oranını düşürmek için ortaya çıkmıştır. Kamusal oyun alanlarının ortaya çıkması, 19. yüzyılın sonlarına dayanmaktadır. I. ve II. Dünya Savaşları sonrası yeniden planlanan şehirlerde çocuklar için özel oyun alanları kendini göstermeye başlamıştır. Şehir çocukları izole olmuş oyun alanlarına yönlendirilmiştir (Kuşuluoğlu, 2013).

Brett' e (1993) göre, donatılmış oyun alanlarının uzun bir tarihi vardır. Bu kavramın tam olarak yapılmış ilk örneği Henry Bernard tarafından 1848' de ortaya çıkmıştır. Bernard'ın oyun alanları oyun üzerine kurulmuş pedagojik alanlardı (Erdoğan Acar, 2017).

Dünya'da ilk çocuk oyun alanı, Amerika Boston' da 1862 yılında çocukları kötü kent ortamından uzak tutmak amacı ile oluşturulmuştur. 1890 yılında yeni yapılacak yerleşim alanları planlarında çocuk oyun alanlarının varlığı zorunlu hale getirilmiştir. 20. yüzyılın başlarında New York şehrinde bir çok çocuğun sokakta oynarken araba çarpması sonucu hayatını kaybetmesinin ardından, sokakta oyun oynanması yasaklanmıştır ve çocuk oyun alanları yaygınlaştırılmıştır; bu durumla birlikte 20. yüzyıla kadar kentin bir parçası olan çocuk, kendi için özel tasarlanan mekanına çekilmiştir (Kuşuluoğlu, 2013).

Çocuk Oyun Alanlarının Planlama ve Tasarım Kriterleri

Yaş Grubu: Çocukların hareket kapasitesi, fiziksel güç ve objelere olan ilgisi, çocuğun yaşı ve cinsiyetiyle şekillenirken çocukların oyun tercihi de buldukları yaş gruplarına göre farklılaşmaktadır. Bu bağlamda oyun alanlarının planlanmasında yaş gruplarının dikkate alınması, çocukluğun belirli devrelerinde belirlenen gereksinimlere göre eğlenmesi, dinlenmesi ve temel eğitimi için en uygun koşulların sağlanması açısından önemli ve gereklidir. Bununla birlikte çocuk oyun alanlarının mekânsal özelliklerinin farklı yaş ve cinsiyetten olan çocukların ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte planlanması tercih edilir (Arslan Muhacir ve Yavuz Özalp, 2016).

Konum: Çocuk oyun alanı olarak seçilecek yer bütün yaşam birimlerinden, çevresindeki okullardan araçla veya yaya olarak kısa sürede, kolay ve tehlikesizce ulaşılabilir olmalıdır. Kışın olabildiğince uzun süre, öğle ve sonrası güneş alabilmeli, yazın öğleden sonra gölgelenebilmeli ve havadar olmalıdır. Çocuk oyun alanları daha fazla çocuğun bir arada bulunabilmelerine, serbest ve kurallı oyunlarını (ip ve top oyunları gibi) rahatça oynayabilmelerine imkân vermelidir. Çocuk oyun alanları farklı yaş gruplarına hitap edecek oyun materyallerini bünyesinde barındıracak kadar geniş ve güvenli olmalıdır. Alan, genel olarak birçok yerden görülebilmeli ve çocuklar yetişkinler tarafından izlenebilmelidir (Duman ve Koçak, 2013).

Engelli Erişimi: Oyun alanları tasarlanırken ekipmanlara engellilerin de ulaşmaları sağlanmalı ve diğer çocuklarla etkileşimine fırsatlar tanınmalıdır. Kullanılan ekipmanların, görme özürlüler, zihinsel özürlüler, işitme özürlüler, tekerlekli sandalye kullanıcıları gibi engellilerin

de konfor koşulları sağlayacak şekilde tasarlanması gerekir. Örneğin; zihinsel özürlüler için rüzgar çanları, görme özürlüler için kokulu çiçekler ve işitme özürlüler için doğal hayatı gözleme imkanları sağlanabilir (Yönez, 2017).

Güvenlik: Oyun alanları tasarımlarında göz önünde bulundurulması gereken en önemli standarttır. Güvenlik, oyun donanımları, zemin, oyun alanının düzeni ve yardımcı öğelerle ilişkilidir, oyun alanlarında meydana gelen kazaların başlıca sebeplerini; zeminin bozuk olması, tasarımdaki hatalar, donanımların bakımsızlığı ve trafığe karşı önlem alınmaması olarak belirtmektedir. Tüm bu etkenler göz önüne alınarak, daha güvenli çocuk oyun alanlarının oluşturulması için yaş gruplaması, zemin düzenlemesi, oyun alanlarının bakımının uygun bir şekilde yapılması gerekir (Öztürk Samur ve İnal Kızıltepe, 2018).

İşlevsellik: Alanda kullanılacak olan tüm donatıların kullanıcıların ihtiyaçlarına yönelik olması gerekmektedir. Tüm yaş gruplarına uygun olarak ıslak hacimler (wc, lavabo, küçük mutfak, çeşme vb. gibi) aydınlatma elemanları, çöp kutuları, kantin ve/veya kafe düşünülmeli, alan içerisinde uygun yerlere konumlandırılmalıdır. Tüm donatıların işlevsellikleri yanı sıra ergonomik olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir (Ermiyagil ve Gürçınar, 2015).

Konfor: Oyun alanları tasarlanırken yeterli ve rahat oturma alanları, bitkilendirme, çevre koşullarına duyarlı yapılanma (eğim, topografya, bitki örtüsü vs.), çöp kutuları, su gibi konfor ile ilişkili unsurlarında dikkate alınması gerekmektedir (Öztürk Samur ve İnal Kızıltepe, 2018).

Bakım: İyi bir tasarıma ve donanımına sahip olan oyun alanlarının bile rutin bakıma gereksinimi vardır. Çocuk oyun alanlarının periyodik bakımı, meydana gelebilecek kazaların önlenmesi, oyun alanlarının amacına uygun ve uzun vadeli kullanımı için oldukça önemlidir (Öztürk Samur ve İnal Kızıltepe, 2018).

İlgi Çekicilik: Çocukların oyun alanlarında oyun materyalleri ile oynamayı tercih etmelerinde onların ilgi çekici olup olmamaları etkili olmaktadır. Çünkü çocuklar oyun ekipmanlarının ilgi çekici, farklı renklerde, tasarımlarda ve farklı amaçlar için kullanılabilir olmalarını istemektedir. Çocuklar için engebeli bir arazi düz araziden daha ilgi çekicidir (Duman ve Koçak, 2013).

Doğa ile Bütünleşme: Kentleşme süreciyle dört duvar arasında kalan çocukların doğayı tanıma ve keşfetmelerine imkân verecek oyun alanlarının varlığına daha çok ihtiyaç duyulmaktadır. Bu mekânlardaki dağınık alanlar, kum, su, elle işlenebilen doğal materyaller, yapraklar ve kozalaklar çocuk oyunları için en temel malzemelerdir (Duman ve Koçak, 2013).

Zemin: Çocuk oyun alanlarında zemin kaplamaları güvenlik, estetik, sağlık vb. açılardan oldukça önemlidir. Nitekim çocuk oyun alanlarında döşemenin, hem çocukları düşmeye bağlı yaralanmalardan korumak için yeterince yumuşak, hem de tekerlekli sandalye ve yürüteç gibi araçların rahat kullanımı için yeterince sağlam olması gerekir. Beton, suni çim, çakıl yüzey kaplamaları her mevsim için kullanışlı bir zemin oluştursa da, bunların hiçbirisi güvenlik açısından önerilmez. Yine doğal çim alanları, yapısal olmayan alanlarda oldukça kullanışlı olsa da, yağmurlu havalarda pek kullanışlı değildir (Duman ve Koçak 2013). Oyun alanlarında ekipmanların kurulduğu

yüzeylerin nasıl olması gerektiği ve gerekli güvenlik kuralları, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından EN 1177 kodlu standartta açıklanmıştır (Arslan Muhacir ve Yavuz Özalp, 2016).

Donatı: Çocuk oyun alanları tasarlanırken yalnızca çocukların değil, onlarla birlikte alanı kullanan ebeveynlerin de ihtiyaçlarının dikkate alınması önemlidir. Bu noktada, oturma birimlerini de içeren mekanlar, yürüme alanları, çeşme, çöp kutuları vb. donatılar ile gölge elemanı olarak bitkilerin düşünülmesi gerekmektedir. Nitekim Duman ve Koçak (2013) bank, kamelya ve spor aletlerinin varlığının ebeveynlerin de oyun alanlarında daha verimli zaman geçirmesini sağladığını belirtmektedir. Ayrıca çocuk oyun alanlarındaki tuvalet varlığı da hem çevre kirliliğini önleme hem de çocukların sağlığı açısından önem taşımaktadır. Uygulamada oyun alanlarında kullanılan donatılarda genellikle, ASTM (American Society for Testing and Materials) standartlarına uygun olması koşulu aranmaktadır (Arslan Muhacir ve Yavuz Özalp, 2016).

Bitkisel Materyal: Bitkilerle oluşturulacak çocuk oyun alanlarında; çocuklar, kas gelişimlerini destekleyecek, fiziksel becerilerini geliştirebilecek, tırmanma, saklanma, atlama gibi pek çok oyun aracına sahip olurlar. Ayrıca bitkilerle çocuklar, meyveleri, yaprakları, çiçekleri toplama imkanı kazanarak doğaya merak duyarlar. Çocuk oyun alanlarında, bitkilerin fonksiyonel özellikleri göz önünde bulundurularak bitkilendirme yapılmalıdır. Ahıskal'a (1998) göre, çocuk oyun alanlarında dikenli, zehirli bitkilere yer verilmemeli ve çocuk boyutunda bitkiler kullanılmamalıdır. Bitkilendirme, çevre koşulları dikkate alınarak yapılmalı, trafiğin yoğun olduğu bölgelerde çitlerle önlem alınmalıdır. Ayrıca; iklim koşulları bitkilendirme yapılırken dikkate alınmalıdır, sonbahar ve ilkbahar güneşinden yararlanacak şekilde yapılmalıdır. Bitki seçiminde mekan yaratma olgusu düşünülmelidir. Bitkilendirme de mümkün olduğu kadar geniş yapraklı ağaçlara yer verilmelidir. İri meyvelere sahip (Atkestanesi vb.), dal düşüren (Ihlamur vb.) gibi ağaçlar kullanılmamalıdır (Yönez, 2017).

Oyun Elemanlarının Malzemesi: Bir çocuk oyun alanı tasarlanırken oyun elemanlarının sayısı ve çeşidi kadar üretildiği malzeme de önem taşımaktadır. Bu kapsamda 2010 yılında yayınlanan ISO 13732 standartlarına göre oyun elemanlarında kullanılan malzemelerin 3 saniye, 5 saniye ve 1 dakika süre ile temas durumunda yanık oluşturmada eşik değerleri belirlenmiştir. Örneğin, 3 saniye temas halinde metal malzemelerin 60°C, kaplanmış metal malzemelerin 77°C, beton, asfalt ya da granit yüzeylerin 73°C, plastik malzemelerin 77°C ve ahşap malzemelerin ise 99°C'ye kadar bir yanık eşiği bulunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında çocuk oyun alanlarında kullanılacak en sağlıklı malzemenin ahşap olduğunu söylemek mümkündür (Arslan Muhacir ve Yavuz Özalp, 2016).

Kulu İlçesindeki Çocuk Oyun Alanlarının Değerlendirilmesi

Araştırma kapsamında Kulu ilçesindeki 5 adet park (Mevlana Parkı, Alpaslan Türkeş Parkı, Olof Palme Parkı, Göç Parkı, Huzur Parkı) yerinde gezilerek ve yukarıda açıkladığımız çocuk oyun alanlarının planlama ve tasarım kriterlerine göre incelemelerde bulunulmuştur. Bu incelemeler doğrultusunda elde edilen veriler aşağıdadır.

Çizelge 1 Mevlana Parkı'na ait veriler

Table 1 Evaluation data of Mevlana park

İncelenen Kriterler	Tespit Edilen Hatalar-Eksiklikler
Yaş Grubu	Aileler ve çocukların birlikte kullanımı sağlansa da bütün çocuk grupları için oyun ekipmanları yok
Konum	Okul ve konut alanlarına yakın
Engelli Erişimi	Engellilerin kullanımı için oyun grupları mevcut değil, donatı elemanlarına ve lavabolara erişim yok
Güvenlik	Kırılmış donatılar, çocukların boyunda köşeleri sivri tabelalar, açık su vanaları, yıpranmış ve açık elektrik panoları var
Zemin	Oyun grubunun zemini toprak zemin ve spor aletlerinin zemini kilimli parke taşı
Bank	Bakımsız ve boyasız
Çöp Kutusu	Konumları uygun değil ve estetik değiller
Kamelya	Kırık, bakımsız ve boyasız
Oyun Grupları	Kırık, eksik, arızalı, boyasız ve bakımsız
Spor Aletleri	Kırık, arızalı, boyasız ve bakımsız
Aydınlatma Elemanları	Aydınlatma direkleri eksik
Tabelalar	Estetik değiller, kenarları keskin ve köşeleri sivri
WC	Bakımsız ve kullanışsız
Çeşme	Estetik değil ve kullanışsız.
Bitki	Budamalar düzenli yapılmamış, kuruyan bitkiler yenileriyle değiştirilmemiş ve bitkilerin rutin bakımları yapılmamış
Çim	Biçilmeler düzgün yapılmamış

Çizelge 2 Alpaslan Türkeş Parkı'na ait veriler

Table 2 Evaluation data of Alpaslan Türkeş park

İncelenen Kriterler	Tespit Edilen Hatalar-Eksiklikler
Yaş Grubu	Aileler ve çocukların birlikte kullanımı sağlansa da bütün çocuk grupları için oyun ekipmanları yok
Konum	Konut alanlarına yakın
Engelli Erişimi	Engellilerin kullanımı için oyun grupları mevcut değil, donatı elemanlarına ve lavabolara erişim yok
Güvenlik	Kırılmış donatılar, köşeleri sivri tabelalar, açık su vanaları, yıpranmış ve açık elektrik panoları var
Zemin	Oyun grubunun zemini toprak zemin ve spor aletlerinin zemini kilimli parke taşı
Bank	Bakımsız ve boyasız
Çöp Kutusu	Estetik değiller
Kamelya	Kırık, eğişik, bakımsız ve boyasız
Oyun Grupları	Kırık, eksik, arızalı, boyasız ve bakımsız
Spor Aletleri	Kullanılmaz halde
Aydınlatma Elemanları	Aydınlatma direkleri eksik ve bakımsız
Tabelalar	Estetik değiller, kenarları keskin ve köşeleri sivri
WC	Bakımsız ve kullanışsız
Çeşme	Estetik değil ve kullanışsız.
Bitki	Budamalar düzenli yapılmamış, kuruyan bitkiler yenileriyle değiştirilmemiş ve bitkilerin rutin bakımları yapılmamış
Çim	Biçilmeler düzgün yapılmamış, yabancı otlar ve çimlerde yanmalar mevcut

Çizelge 3 Olof Palme Parkı'na ait veriler
Table 3 Evaluation data of Olof Palme park

İncelenen Kriterler	Tespit Edilen Hatalar-Eksiklikler
Yaş Grubu	Aileler ve çocukların birlikte kullanımı sağlansa da bütün çocuk grupları için oyun ekipmanları yok
Konum	Okul ve konut alanlarına yakın
Engelli Erişimi	Engellilerin kullanımı için oyun grupları mevcut değil, donatı elemanlarına ve lavabolara erişim yok
Güvenlik	Açık elektrik tesisatları mevcut
Zemin	Oyun grubunun zemini toprak zemin
Bank	Bakımsız ve boyasız
Çöp Kutusu	Konumları uygun değil ve estetik değil
Kamelya	Bakımsız ve boyasız
Oyun Grupları	Kırık, eksik, arızalı, boyasız ve bakımsız
Spor Aletleri	-
Aydınlatma Elemanları	Aydınlatma direkleri eksik ve bakımsız
Tabelalar	-
WC	-
Çeşme	Estetik değil ve kullanışsız.
Bitki	Budamalar düzenli yapılmamış, kuruyan bitkiler yenileriyle değiştirilmemiş, bitkilerin rutin bakımları yapılmamış ve ağaçlara kablolar sarılmış
Çim	Çim ekilmemiş yerler var, düzenli biçilme yapılmamış ve yabancı otlar mevcut

Çizelge 4 Göç Parkına ait veriler
Table 4 Evaluation data of Göç park

İncelenen Kriterler	Tespit Edilen Hatalar-Eksiklikler
Yaş Grubu	Aileler ve çocukların birlikte kullanımı sağlansa da bütün çocuk grupları için oyun ekipmanları yok
Konum	Konutlara yakın olsa da yeri uygun değil
Engelli Erişimi	Engellilerin kullanımı için oyun grupları mevcut değil ve diğer donatı elemanlarına erişim yok
Güvenlik	Sınırlayıcı eleman yok ve parkın iki tarafında araç yolu mevcut
Zemin	Oyun grubunun ve spor aletlerinin zemini toprak zemin
Bank	Eksik, bakımsız ve boyasız
Çöp Kutusu	-
Kamelya	Eksik, bakımsız ve boyasız
Oyun Grupları	Eksik, bakımsız ve boyasız
Spor Aletleri	Eksik, bakımsız ve boyasız
Aydınlatma Elemanları	-
Tabelalar	-
WC	-
Çeşme	Estetik değil ve kullanışsız.
Bitki	Budamalar düzenli yapılmamış, kuruyan bitkiler yenileriyle değiştirilmemiş ve bitkilerin rutin bakımları yapılmamış
Çim	-

Çizelge 5 Huzur Parkı'na ait veriler
Table 5 Evaluation data of Huzur park

İncelenen Kriterler	Tespit Edilen Hatalar-Eksiklikler
Yaş Grubu	Aileler ve çocukların birlikte kullanımı sağlansa da bütün çocuk grupları için oyun ekipmanları yok
Konum	Konut alanlarına yakın
Engelli Erişimi	Engellilerin kullanımı için oyun grupları mevcut değil, donatı elemanlarına ve lavabolara erişim yok
Güvenlik	Açık su vanaları mevcut
Zemin	Oyun grubunun zemini toprak zemin ve spor aletlerinin zemini beton
Bank	Bakımsız ve boyasız
Çöp Kutusu	Paslanmış ve eksik
Kamelya	Bakımsız ve boyasız
Oyun Grupları	Kırık, eksik, arızalı, boyasız ve bakımsız
Spor Aletleri	Kullanılmaz halde
Aydınlatma Elemanları	-
Tabelalar	-
WC	Bakımsız ve kullanışsız
Çeşme	Estetik ve faal değil.
Bitki	Budamalar düzenli yapılmamış, kuruyan bitkiler yenileriyle değiştirilmemiş ve bitkilerin rutin bakımları yapılmamış
Çim	Biçilmeler düzgün yapılmamış ve çimler susuz bırakılmış

Elde ettiğimiz veriler doğrultusunda, Kulu ilçesindeki çocuk oyun alanlarının genel durumu şöyledir:

- Çocuk oyun alanları belli bir tasarıma bağlı kalınarak yapılmamıştır,
- İmar artışı yeşil alanlara, oyun ekipmanları ve spor aletleri yerleştirilerek park kimliği kazandırılmak istenmiştir,
- Aileler ve çocukların birlikte kullanımı sağlansa da bütün çocuk grupları için uygun oyun ekipmanları yoktur,
- Park inşa edilirken engelliler düşünülmemiştir,
- Çocukların güvenliğine yönelik tedbirler alınmamıştır,
- Oyun grubu ve spor aletleri için uygun zemin malzemesi kullanılmamıştır,
- Bank, kamelya, çöp kutusu gibi donatıların düzenli bakımı yapılmamış, eksikler tamamlanmamıştır,
- Oyun grupları ve spor aletleri ilk kurulduğu haliyle bırakılmış ya da düzenli bakımı yapılmamış. Eski olanlar yenileriyle değiştirilmemiştir,
- Aydınlatma elemanı olan parklarda aydınlatma bir plan çerçevesinde yapılmamış. Aydınlatma elemanları bakımsız bırakılmış. Elektrik panoları, tesisatları çocukların ulaşabileceği yerde ve kapakları açık bırakılmıştır,
- Tabelalar, geliş güzel malzemeden yapılmış ve uygun yerlere konumlandırılmamıştır,
- WC'ler kullanışsız şekilde yapılmış, bakımsız bırakılmıştır,
- Çeşmeler bakımsız ve kullanışsız, su vanaları ve su tesisatı açıkta bırakılmış, koruması yapılmamıştır,
- Bitkiler bir tasarıma uygun dikilmemiş, ilk dikildikleri haliyle bırakılmış, rutin bakımları yapılmamış,

budama yapılırken bir uzmandan yardım alınmamış, kuruyan bitkiler yenileriyle değiştirilmemiştir,

- Çim ekimi gelişi güzel yapılmış, uygun malzeme seçilmemiş, gübre ve yabancı ot ilacı kullanılmamış, sulama yetersiz ya da yanlış zamanda yapılmış, çim biçimleri gelişi güzel yapılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

İlçeler gibi küçük yerleşim yerlerinde, sınırlı sayıda olan ve insanların sosyalleşip, boş zamanlarını geçirdikleri çocuk oyun alanları, yapılan hatalar ve bakımsızlıktan dolayı insanların ihtiyaçlarına cevap verememektedirler. Kulu ilçesinin merkez mahallelerinde bulunan ve yoğun rağbet gören parklarında da bu durum maalesef aynıdır. Çocuk oyun alanları oluşturulurken, planlama ve tasarım kriterlerine bağlı kalınmamış, plan - proje dahilinde ve bir uzmandan yardım alınarak oluşturulmamıştır. Parkın sürekliliği sağlanmamış, bakım ve onarımı düzenli şekilde yapılmamıştır.

Parkları daha kullanışlı bir hale getirmek için bazı tedbir ve önlemler alınmalıdır. Bu önlemler:

- Yeni yapılacak parklar planlama ve tasarım kriterleri doğrultusunda yapılmalı ve daha çok uygun yaş gruplarının kullanabileceği alanlara konumlandırılmalıdır.
- Önceden var olan parklar için bakım - onarım projesi oluşturulmalıdır.
- Farklı yaş grupları göz önünde bulundurularak her yaşa hitap etmek amaçlanmalıdır.
- Tasarım oluşturulurken, engelli bireylerin de kullanımı düşünülerek oluşturulmalıdır.
- Yeni yapılacak ve var olan parkların sürekliliği sağlanmalıdır. Bunun için de düzenli bakım ve onarım çalışmaları yapılmalıdır.
- Çocukların güvenliğine önem verilmeli ve kazalara sebebiyet vermemek için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Oyun grupları ve spor aletleri için yumuşak zemin malzemesi kullanılmalıdır.
- Bank, kamelya, çöp kutusu gibi donatı elamanları uygun yerlere konumlandırılmalı, düzenli bakım ve onarımları yapılmalı ve ihtiyaca göre kullanımı sağlanmalıdır.
- Oyun grupları ve spor aletleri, sağlığa zarar vermeyen malzemeden yapılmış olanlar seçilmeli, düzenli bakımları yapılmalı, ihtiyaca uygun kullanımı sağlanmalıdır.
- Tabelalar, estetik olanlar seçilmeli, uygun yerlere konumlandırılmalı, yönlendirme, bilgilendirme amacıyla kullanılmalıdır.
- WC, büfe gibi yapılar ihtiyaca göre yapılmalı, engelli bireylerde düşünülmesi ve ihtiyaç halinde bakımları yapılmalıdır.

- Sulama sistemi bir proje dahilinde uygulanmalıdır. Sulamalar uygun zamanlarda ve yeterli düzeyde yapılmalıdır. Kullanılan su elemanları göze hitap etmeli ve düzenli bakımları yapılmalıdır. Çeşmeler estetik ve kullanışlı olanlar seçilmelidir.
- Peyzaj tasarım ilkelerine göre bitkisel tasarım yapılmalı, bitkilerin rutin bakımları ihmal edilmemelidir.
- Çim ekiminde, yöre şartlarına uygun tohum cinsleri seçilmeli, gübreleme ve yabancı ot ilacı kullanımına önem verilmeli, sulama ve biçim işlemleri uygun zamanlarda yapılmalıdır.

Kaynaklar

- Abbasoğlu Ermiyagil MS, Sunalp Gürçınar C. 2015, Kentsel Mekanın Gelişiminde Çocuk Oyun Alanlarının Rolü: K.K.T.C' de Yeni Kent Gönyeli Örneği, ideal kent Dergisi, Sayı: 17: 12-45.
- Aksoy Y. 2011. Çocuk Oyun Alanları Üzerine Bir Araştırma İstanbul, Isparta, Eskişehir, Erzurum, Kayseri, Ankara, Zonguldak ve Trabzon İlleri Örneği. İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi, 3(11): 82-106. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/447174>
- Anonim. 2019. Kulu İlçesinin mevcut konumu. https://3.bp.blogspot.com/-L3GxZUaOjfo/XGCGbkPhpaI/AAAAAAAAAwBg/XDJwai8ktT42qDJ66cgvWSZ-wSrjCOAcQCLcBGAs/s1600/kulu_konya.jpg [Ziyaret Tarihi: 29. 09. 2019].
- Arslan Muhacir ES, Yavuz Özalp A. 2016, Planlama ve Tasarım Süreçleri Bağlamında Çocuk Oyun Alanlarına İlişkin Temel Kalite Kriterlerinin Belirlenmesi, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 17 (2): 220-230.
- Duman G, Koçak N. 2013, Çocuk Oyun Alanlarının Biçimsel Özellikleri Açısından Değerlendirilmesi (Konya İli Örneği), Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 11 (1): 64-81.
- Erdinç Acar H. 2017, Çocuk Oyun Alanlarında Güvenlik: İstanbul Fatih İlçesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ, 1-222.
- Kuşluoğlu DD. 2013, İstanbul Kadıköy İlçesindeki Çocuk Oyun Alanlarının Nitel ve Nicel Açısından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 1-170.
- Öztürk Samur A, İnal Kızıltepe G. 2018. Aydın İlindeki Çocuk Oyun Alanlarının İncelenmesi. Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi. 7 (1): 31-46. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ssrj/issue/35807/336062>
- Yönez E. 2017, Çocuk Parklarında Tasarım ve Güvenlik, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 1-155.
- Zengin M, Yayan E. 2017. 3-6 Yaş Çocukların Oyuncak Kullanımına İlişkin Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi. İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi 5 (2): 1-12. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/inonusaglik/issue/32913/409587>